

Korzystanie z portali społecznościowych przez młodzież. Wyniki badania EU NET ADB

KATARZYNA MAKARUK

Fundacja Dzieci Niczyje

Zdecydowana większość młodzieży w wieku 14–17 lat w Polsce posiada profil chociaż na jednym portalu i korzysta z niego codziennie. Portale społecznościowe są bardziej popularne wśród dziewczyn. Dziewczyny częściej odwiedzają tego typu strony i spędzają na nich więcej czasu niż chłopcy, zarówno w dni, kiedy są lekcje, jak i w dni wolne od zajęć szkolnych. Główne powody, dla których nastolatki korzystają z serwisów społecznościowych, to utrzymywanie kontaktu z innymi, nawiązywanie nowych znajomości, odrabianie lekcji oraz bycie na bieżąco z różnego rodzaju informacjami. Osoby spędzające na portalach społecznościowych co najmniej 2 godziny dziennie częściej pokonują za pomocą internetu samotność ($p < 0,05$) niż inni ich użytkownicy. Istnieje zależność między intensywnym użytkowaniem serwisów społecznościowych i różnymi problemami psychospołecznymi. Najsilniejszy związek zachodzi w przypadku zachowań niedostosowanych oraz agresywnych. Ponadto osoby intensywnie korzystające z portali społecznościowych częściej korzystają z internetu w sposób dysfunkcyjny.

SŁOWA KLUCZOWE:

PORTALE SPOŁECZNOŚCIOWE, FACEBOOK, DYSFUNKCYJNE KORZYSTANIE Z INTERNETU, PROBLEMY PSYCHOSPOŁECZNE, MŁODZIEŻ

1. Wstęp

Portale społecznościowe to serwisy łączące w sobie wiele funkcji. Umożliwiają one utworzenie spersonalizowanego konta, wysyłanie wiadomości, rozmawianie na czacie, publikowanie zdjęć, muzyki, udostępnianie innym różnego rodzaju informacji.

Zgodnie z danymi z Megapanelu PBI/Gemius w grudniu 2012 roku w Polsce było łącznie ponad 13 milionów użytkowników Facebooka i ponad 8 milionów użytkowników portalu NK (dawniej Nasza Klasa). 40% użytkowników portali społecznościowych stanowiły osoby do 24. roku życia.

Według badań EU NET ADB portale społecznościowe to przestrzeń najczęściej po-

dejmowanych form aktywności internetowej przez europejską młodzież w wieku 14–17 lat (Tsitsika i in., 2013). Badania przeprowadzone w 2010 roku wśród nieco młodszych respondentów (w wieku 9–16 lat) pokazały, że 71% dzieci w Polsce posiadało swój profil na jednym z portali społecznościowych (Livingstone, Haddon, 2011).

Badania pokazują, że korzystanie z portali społecznościowych (obok wielu zalet) może mieć negatywny wpływ na ich użytkowników. Chociaż czas spędzany w internecie nie jest najlepszą miarą dysfunkcyjnego korzystania z tego medium, to wcześniejsze badania dowiodły, że istnieje związek

między nadmiernym korzystaniem z portali społecznościowych a dysfunkcyjnym korzystaniem z internetu (Potembska, 2011). Konsekwencją spędzania czasu na portalach społecznościowych może być także rezygnacja lub ograniczanie innych aktywności niezwiązanych z internetem. Badania dowodzą również, że różnego rodzaju problemy w funkcjonowaniu psychospołecznym u młodych ludzi, takie jak poczucie osamotnienia oraz depresja, mogą być związane z nadmiernym korzystaniem z portali społecznościowych (Pantic i in., 2012; Lou, Yan, 2012). Z drugiej strony, problemy psychospołeczne mogą stanowić przyczynę, dla której

jednostki wybierają chętniej komunikację online niż kontakt twarzą w twarz, co z kolei może skutkować nadużywaniem internetu (Caplan, 2003).

Celem artykułu jest:

- charakterystyka użytkowników portali społecznościowych,
- przedstawienie sposobu korzystania z portali społecznościowych,
- określenie powodów odwiedzania portali społecznościowych,
- określenie związku między intensywnym użytkowaniem portali a problemami psychospołecznymi oraz nadużywaniem internetu wśród polskich nastolatków.

2. Metoda

Artykuł prezentuje wyniki części jakościowej, jak i ilościowej badania EU NET ADB¹. W badaniach ilościowych użytkownicy portali społecznościowych podzieleni zostali na umiarkowanych i intensywnych. W tym celu posłużono się kryterium czasu spędzanego na portalach społecznościowych. Na podstawie zmiennych określających czas spędzany na portalach internetowych w dni szkolne oraz dni wolne od zajęć utworzona została nowa zmienna, określająca średni czas spędzany na

portalach społecznościowych dziennie. Intensywni użytkownicy to tacy, którzy poświęcają na korzystanie z portali co najmniej dwie godziny dziennie, umiarkowani to ci, którym portale społecznościowe zajmują mniej niż 2 godziny dziennie. Do pomiaru nadużywania internetu został zastosowany test IAT (Internet Addiction Test) autorstwa Young, natomiast do pomiaru problemów psychospołecznych kwestionariusz samooceny autorstwa Achenbacha.

3. Wyniki

3.1. Przynależność do portali społecznościowych

Niemal 90% nastolatków w wieku 14–17 lat posiada przynajmniej jeden profil na portalu społecznościowym. Dziewczyny częściej niż chłopcy są posiadaczkami takiego konta (93,8% do 85,5%, $p < 0,01$). Natomiast nie zaobserwowano różnicy istotnej statystycznie między nastolatkami w wieku 14–15 lat i 16–17 lat. Posiadanie konta nie jest również za-

leżne od poziomu wykształcenia rodziców. Polskie nastolatki zakładają konto najczęściej na Facebooku (78,4%) i NK (74,8%). Serwisy społecznościowe rzadziej wymieniane przez młodzież to Twitter, Fotka, Grono, Photoblog, Myspace i inne. Respondenci posiadają więcej znajomych na NK (mediana=340) niż na Facebooku (mediana=210). Więcej znajo-

¹ Szczegółowe informacje dotyczące metodologii i procedury badawczej można znaleźć w osobnej notce metodologicznej badania EU NET ADB w bieżącym numerze kwartalnika, s. 7–11.

mych na portalach społecznościowych posiadają średnio dziewczyny niż chłopcy.

Wyniki badania ilościowego potwierdzają informacje udzielane przez nastolatków w trakcie wywiadów pogłębionych. Wyrażali oni przekonanie, że wszyscy ich rówieśnicy mają konto na Facebooku. Na popularność tego serwisu wskazuje przeświadczenie, że posiadanie profilu („bycie na Facebooku”) jest niejako dowodem istnienia danej osoby. Historia jednej z respondentek ilustruje sposób takiej weryfikacji.

Np. mój kolega, który mieszka w Londynie, powiedział, że ma dziewczynę i właśnie siedziałam na Facebooku i chciałam, żeby podał jej imię i nazwisko i jej nie było. On powiedział, że nie ma Facebooka, a potem okazało się, że nie istnieje. To jest taki przykład na to, że jak nie ma się Facebooka, to tak jakby się nie istnieje (krótka pauza), ale nie ma osoby, która nie ma, nie znam osoby, która nie ma Facebooka. (dziewczyna, 15 lat)

Chociaż odsetek młodzieży posiadającej profil na Facebooku jest niewiele większy od odsetka młodzieży posiadającej profil na NK, to respondenci wspominają o tendencji do coraz rzadszego korzystania z NK (oraz prawie zapomnianego już Grona) i zakładania konta na Facebooku. Uzasadniali to ciekawszymi możliwościami jakie daje Facebook. Przenoszenie się z jednego serwisu na drugi nastolatki określają często mia-

nem „migracji” bądź „przesiedlania się”. Proces ten zachodzi stopniowo — przez pewien czas odwiedzają one oba portale, aż w końcu zupełnie rezygnują z tego wcześniejszego.

PL06: W moim przypadku to było, że korzystałem z Naszej Klasy, znudziło mi się (...). No i założyłem Facebooka. Znaczy w sumie miałem tam konto, ale tak zrobione ot tak sobie bez żadnego korzystania z niego. No i tak zacząłem korzystać. Potem zacząłem przeglądać możliwości tam. Zdjęcia jakiejś gry, portale, podstrony no i w końcu się przesiedliłem. (chłopiec, 15 lat)

PL07: W sumie nie pamiętam, jak dokładnie to było, ale w pewnym momencie usłyszałam o Facebooku i weszłam, no i stwierdziłam że tam tyle jest fajniejszych rzeczy niż na Gronie. Przez jakiś czas było takie wahanie: Grono–Facebook, Facebook–Grono. A w końcu się przełożyłam na Facebooka. (dziewczyna 15 lat)

Z wywiadów wynika także, że młodzi ludzie są gotowi na przeniesienie się na kolejny portal, jeśli będzie on bardziej atrakcyjny, od tych istniejących dotychczas, oraz jeśli ich pozostali znajomi również założą na nim swoje konta.

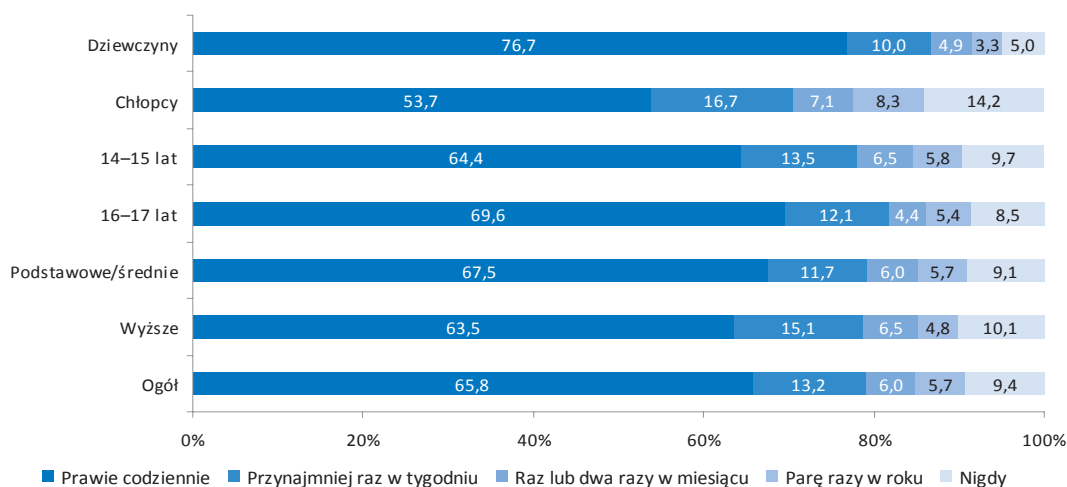
PL18: Facebook no to jest chyba jest jakąś taką lepszą wersją szczerze mówiąc Naszej Klasy i więcej osób ją ma, ale sądzę, że za jakiś czas znowu będzie jakiś nowy portal i pewnie z Facebooka się przerzucimy na nowy portal. (dziewczyna, 15 lat)

3.2. Czas spędzany na portalach

Jak pokazuje wykres 1, większość nastolatków (65,8%) zagląda na portale społecznościowe codziennie lub prawie codziennie. Częściej robią to dziewczyny (76,7% do 53,7%, $p<0,01$). Portale społecznościowe są szczególnie chętnie odwiedzane przez młode osoby w dni, kiedy nie ma lekcji. Wykres 2 prezentuje odsetek osób spędzających na portalach społecznościowych co najmniej dwie godziny w dni, kiedy są lekcje i w dni

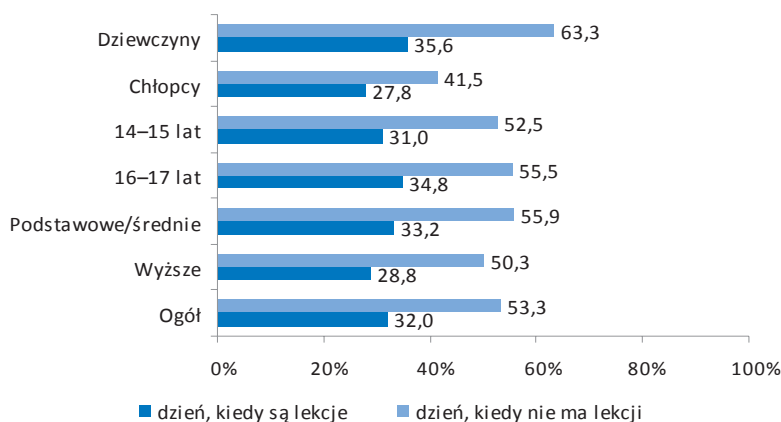
wolne od zajęć szkolnych. Portale społecznościowe pochłaniają więcej czasu dziewczynom niż chłopcom, i wtedy, gdy są lekcje, i wtedy, gdy ich nie ma ($p<0,01$). Nastolatki, których rodzice mają wykształcenie podstawowe lub średnie spędzają istotnie więcej czasu na portalach w dni wolne od zajęć ($p<0,05$). Nie zaobserwowano różnic istotnych statystycznie między młodszą i starszą grupą respondentów.

Wykres 1. Częstość korzystania z portali społecznościowych, według płci, wieku oraz wykształcenia rodziców (w proc.).

Źródło: EU NET ADB, opracowanie własne.

Wykres 2. Osoby korzystające z portali społecznościowych co najmniej 2 godziny dziennie.

Źródło: EU NET ADB, opracowanie własne.

Podczas wywiadów jakościowych niejednokrotnie padło stwierdzenie, że Facebook to nieodłączny element każdego dnia. Niektórzy opowiadali, że jedną z pierwszych czynności, jakie wykonują tuż po przebudzeniu to włączenie Facebooka. Można powiedzieć, że towarzyszy on nastolatkom przy różnych czynnościach, które wykonują w ciągu dnia, takim jak jedze-

nie, odrabianie lekcji, podróż do szkoły, robienie zakupów.

PL16: Nie ma dnia, żebym nie włączyła Facebooka. Facebook jest cały czas włączony, czy jak odrabiam lekcje, nawet jak jem śniadanie, jem obiad to mam włączony Facebook. (...) Jak wracam ze szkoły, to pierwsze co, to telewizor trzeba włączyć i znowu sprawdzam Facebooka. (dziewczyna, 15 lat)

3.3. Powody korzystania z portali społecznościowych

Popularność portali społecznościowych wynika niewątpliwie z wielu udogodnień i różnorodnych opcji, jakich dostarczają. Analizując wypowiedzi respondentów, można wnioskować, że jego atrakcyjność związana jest zarówno z możliwością komunikowania się z innymi, jak i bycia na bieżąco z różnego rodzaju informacjami.

Młodzi internauci odwiedzają portale społecznościowe z ciekawości. Twierdzą, że tam zawsze dzieje się coś dla nich interesującego. Jedna z respondentek opisuje napięcie z jakim czeka na nowe informacje o swoich znajomych.

PL18: Taką ciekawość, tajemniczość, bo po prostu tam jest coś takie pociągające, że też może się coś stało, że ktoś może nie wiem jest z kimś w związku, jakieś takie różne rzeczy, które nas ciekawią, bo to jest dotyczące naszych znajomych, więc to jest takie po prostu napięcie niekiedy nawet i taka ciekawość szczerze mówiąc, takie zafascynowanie. (dziewczyna, 15 lat)

Nastolatki, nawet gdy są zajęte w danym momencie inną aktywnością, co jakiś czas sprawdzają, czy na Facebooku nie nastąpiła zmiana czyjegoś statusu, nie pojawiły się nowe zdjęcia, muzyka albo wiadomość.

PL03: Ja wiem... No generalnie jest Facebook otworzony na zakładce, gry otworzone na zakładkach, a tak to siedzę ja wiem, na tych „zabijaczach czasu”. Co pięć minut sprawdzić, czy się nie zmienił status czyjs na Facebooku i potem powrót do tych stron właśnie. (chłopiec, 16 lat)

Utrzymywanie kontaktu to bardzo ważny powód, dla którego nastolatki odwiedzają portale społecznościowe. Osoby, z którymi komunikują się poprzez tego typu serwisy to zarówno koledzy i koleżanki ze szkoły, jak i te osoby, z którymi nie spotykają się na co dzień.

PL09: No tak, że właściwie po to tam wchodzę, żeby z innymi utrzymywać kontakt. (dziewczyna, 15 lat)

Respondenci twierdzą, że używają Facebooka czy NK do codziennego porozumiewania się z osobami ze szkoły, ponieważ podczas przerw między lekcjami nie zawsze znajdują na to czas. W szkole ustalają się, że pewne tematy omówią po lekcjach online.

PL13: (długa pauza) No teraz właśnie słyszę często, jak ktoś, coś, ten... Czy do mnie nawet, jak kolega coś mówi do mnie w szkole, to: „Napisz mi na Facebooku, co chcesz.” Czy coś. (chłopiec, 15 lat)

Respondenci są zdania, że portale społecznościowe ułatwiają im także poznawanie nowych osób. Nie dotyczy to jednak wyłącznie osób, których nigdy do tej pory nie spotkały, ale także osób znanych nastolatkom z widzenia: z korytarza szkolnego lub osób będących znajomymi znajomych. Młodzi ludzie przyznają, że napisanie do kogoś wiadomości na portalu społecznościowym jest dużo łatwiejsze niż nawiązanie relacji poza internetem. Facebook czy NK pomagają przełamać pierwsze lody z tymi, z którymi wcześniej nie było okazji porozmawiać twarzą w twarz. Pretekstem do nawiązania kontaktu mogą być wspólne zainteresowania czy też uzyskanie porady w sprawie nadchodzącego sprawdzianu.

PL18: Przykładowo np. na Facebooku ktoś napisze do mnie, czy się o coś zapyta, czy ja do kogoś napiszę nawet z innej klasy, czy miał z czegoś sprawdzian i czy był trudny. To jest nawet takie niby głupie jakieś pytanie, ale jakoś tak się później rozwija ta znajomość i jest łatwiej po prostu. (dziewczyna, 15 lat)

Dzięki specjalnym grupom utworzonym na serwisach społecznościowych młodzieży łatwiej jest się porozumieć z kolegami i koleżankami z klasy w sprawach związanych z nauką i odrabianiem lekcji. Jedna z respondentek przyznaje, że odrabia lekcje, pozostając w kontakcie z innymi uczniami.

PL16: Tam [na Facebooku] piszę ze znajomymi, prace domowe często odrabiam przez Facebooka, bo mamy stronę klasową na Facebooku (...). (dziewczyna 15 lat)

Portale społecznościowe to dla młodych ludzi źródło wszelkich informacji. Mogą dotyczyć one aktualnych zajęć czy nastroju ich znajomych, zainteresowań czy bieżących wydarzeń. Niektórzy respondenci wspominali o tym, że portale społecznościowe pomagają im w ukształtowaniu opinii na temat osób, których nie mieli jeszcze okazji lepiej poznać. Nastolatki są zdania, że dzięki Facebookowi czy NK mają możliwość obserwowania danej osoby, jej upodobań i zainteresowań. Użytkownicy portali przyznają, że czerpią wiedzę na temat swoich znajomych z publikowanych przez nich zdjęć. Czasami nierozważnie zamieszczanie takich materiałów może przynieść niechciane skutki.

PL18: (...) a na Facebooku to jest komunikacja ze znajomymi, jakieś wstawianie zdjęć, można się dowiedzieć wielu rzeczy takich ciekawych, których na przykład w szkole jak się nie rozmawia, a ma się go jednak w znajomych na Facebooku, to można się o czymś o nim dowiedzieć. No to mi się podoba. (dziewczyna, 15 lat)

PL13: Nieraz, jak widzę tam, że jakieś zdjęcia, takie głupie zdjęcia, tam wstawił... Jak, na przykład kogoś nie znam. Jeszcze, na przykład, nowa klasa jest i ten... Przyszli. Patrę se na jego zdjęcia, no to mówię: „Jakiś głupi!”, jak jakieś takie zdjęcia wstawia. Już po zdjęciach widzę, że jakiś głupi. (chłopiec 15 lat)

Zdarza się, że poprzez zmianę informacji na swój temat użytkownicy portali dostar-

czają innym powodów do plotkowania. Jedną z respondentek kilkakrotnie podkreślała, że dzięki Facebookowi zawsze ma aktualne wiadomości na temat osobistego życia znajomych, wie, kto z jej znajomych rozstał się ze swoją dziewczyną czy chłopakiem albo ma nową sympatię.

PL16: (...) właśnie te nowości. Można się z niego [Facebooka] dowiedzieć dużo ciekawych rzeczy. Np. kto z kim jest, kto z kim zerwał, kto gdzie jest (...). (dziewczyna, 15 lat)

Serwisy umożliwiają nastolatkom uczestnictwo w życiu społecznym, pomagając im śledzić informacje o bieżących wydarzeniach towarzyskich, kulturalnych, takich jak nadchodzące koncerty, impreza lub urodziny koleżanki czy kolegi. Dzięki portalom społecznym młodzież szybciej dowiaduje się o wszelkiego rodzaju planowanych spotkaniach. Facebook okazuje się także pomocny w pilnowaniu terminów zbiórek harcerskich oraz dostarczaniu informacji o różnego rodzaju zajęciach ponadobowiązkowych.

PL07: No, a fajne jest to, że na przykład różne wydarzenia, że na przykład jakiś koncert, czy coś, czy jak choćby czyjeś urodziny, czy że jakaś impreza się szykuje, czy coś. Czy na przykład jak moi znajomi występowali w teleturnieju, wszystko to było ogłaszane, wszyscy mogli się dowiedzieć kiedy, gdzie i o której. (dziewczyna, 15 lat)

PL06: (...) mówili mi że bym założył sobie Facebooka, bo tam będą np. informacje *à propos* zbiórek harcerskich, bo ja harcerzem jestem. No i że bym sobie założył Facebooka, bo tam będą wszystkie dane. (chłopiec, 15 lat)

3.4. Użyteczność internetu a czas spędzany na portalach

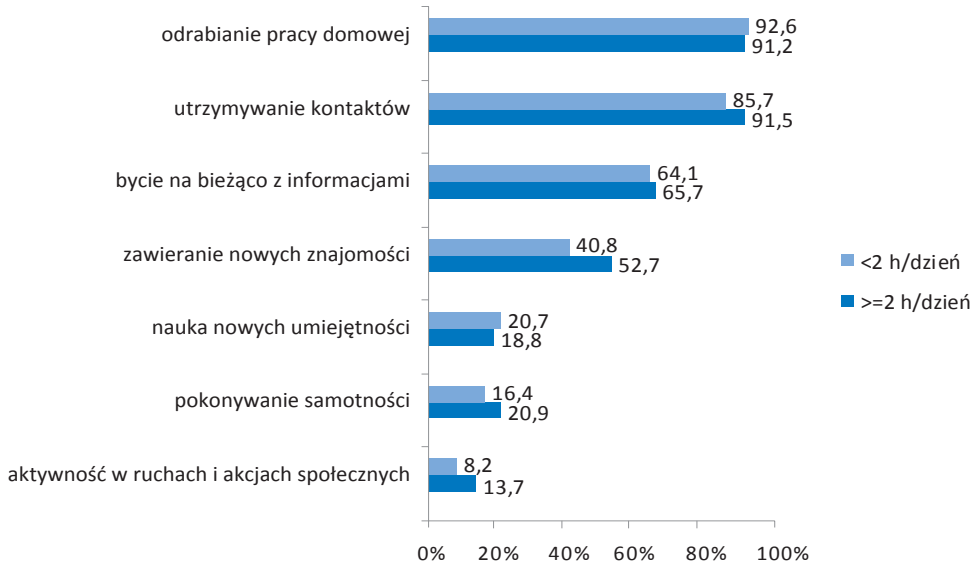
Aby sprawdzić, czy ocena użyteczności wybranych obszarów internetu różni się w zależności od czasu spędzanego na portalach społecznościowych, porównane zostały

odpowiedzi ich umiarkowanych i intensywnych użytkowników. Jak pokazuje wykres 3, utrzymywanie kontaktów z przyjaciółmi i rodziną ($p < 0,01$), zawieranie nowych zna-

jomości ($p < 0,01$), aktywność w ruchach i akcjach społecznych ($p < 0,01$) oraz pokonywanie samotności ($p < 0,05$), to powody, dla

których intensywni użytkownicy istotnie częściej niż umiarkowani użytkownicy portali cenią internet.

Wykres 3. Użyteczne obszary internetu według umiarkowanych i intensywnych użytkowników portali społecznościowych.

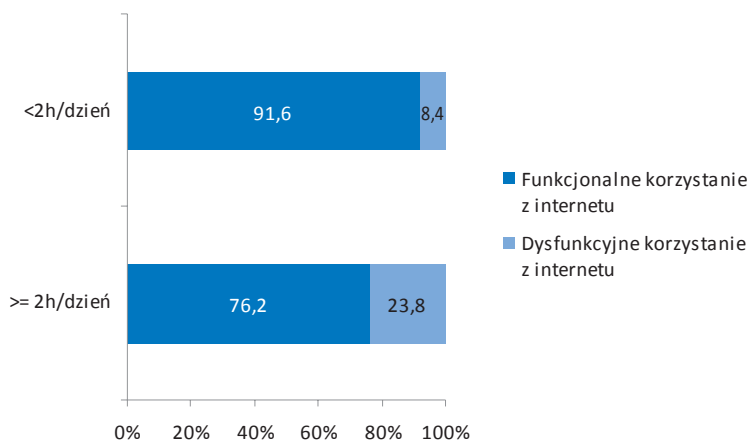
Źródło: EU NET ADB, opracowanie własne.

3.5. Intensywne użytkowanie portali a nadużywanie internetu

Jak zostało już wspomniane, duża ilość czasu spędzana online (w tym przypadku na portalach społecznościowych) nie stanowi oczywistego i jedyne kryterium nadużywania internetu. Warto więc sprawdzić, czy osoby korzystające z portali społecznościowych przez co najmniej 2 godziny dziennie różnią się pod względem wykazywa-

nia symptomów nadużywania internetu od mniej intensywnych użytkowników portali. Analizy wykazały, że odsetek osób dysfunkcyjnie korzystających z internetu jest istotnie wyższy wśród grupy intensywnych użytkowników portali społecznościowych niż wśród osób korzystających z portali w sposób umiarkowany (23,8% do 8,4%, $p < 0,01$).

Wykres 4. Czas spędzany na portalach społecznościowych przez funkcjonalnych i dysfunkcyjnych użytkowników internetu.

Źródło: EU NET ADB, opracowanie własne.

3.6. Intensywne użytkowanie portali a problemy psychospołeczne

Tabela 1 przedstawia wyniki uzyskane na skalach problemów psychospołecznych w podziale na umiarkowanych oraz intensywnych użytkowników portali społecznościowych. Z wyjątkiem skali „problemy społeczne”, wyniki na wszystkich pozostałych skalach problemów psychospołecznych są istotnie wyższe w przypadku osób spędzających na portalach co najmniej 2 godziny dziennie. O umiarkowanej wiel-

kości efektu możemy mówić w przypadku zachowań niedostosowanych ($d=0,35$), zachowań agresywnych ($d=0,36$), a także zachowań eksternalizacyjnych ($d=0,39$), podczas gdy dla zachowań internalizacyjnych wielkość efektu była niewielka (0,15). Wyniki dla pozostałych skali problemowych (oprócz całkowitej skali problemowej) charakteryzowały się nieznacznym efektem ($d=0,02-0,19$).

Tabela 1. Czas spędzany na portalach społecznościowych a problemy psychosocjalne.

	<2h/dzień		>= 2 godziny/dzień		d Cohena
	średnia	SD	średnia	SD	
Lęki i depresje*	5.98	5.51	6.75	5.82	0.14
Wycofanie*	4.49	3.04	4.87	3.21	0.12
Objawy somatyczne*	3	3	3.5	3.52	0.15
Problemy społeczne	2.5	2.25	2.55	2.43	0.02
Zaburzenia myśli**	1.73	2.28	2.21	2.67	0.19
Zaburzenia uwagi**	5.76	2.97	6.31	3.29	0.17
Zachowania niedostosowane**	4.01	3.23	5.21	3.57	0.35
Zachowania agresywne**	8.1	5.68	10.28	6.31	0.36
Internalizacyjna**	13.15	9.74	14.73	10.68	0.15
Eksternalizacyjna**	12.11	8.29	15.49	9.21	0.39
Całkowita skala problemowa**	37.5	24.65	44.77	27.19	0.28

* p<0,05 **p<0,01

Źródło: EU NET ADB, opracowanie własne.

4. Wnioski/dyskusja

Przynależność do serwisów społecznościowych jest powszechna wśród badanych nastolatków zarówno tych młodszych (14–15 lat), jak i starszych (16–17 lat). Zdecydowana większość posiada profil chociaż na jednym portalu i korzysta z niego codziennie. Według badań EU NET ADB odsetek użytkowników portali jest wyższy niż wynika to z wcześniejszych badań EU Kids Online (Livingstone, Haddon, 2011). Fakt ten można tłumaczyć zarówno młodszym wiekiem respondentów badania EU Kids Online, jak i tym, że zostało ono zrealizowane dwa lata wcześniej niż badanie EU NET ADB. Tak więc różnica ta może być dowodem wzrostu popularności portali społecznościowych wśród młodzieży w ostatnich latach.

Portale społecznościowe są bardziej popularne wśród dziewczyn niż chłopców, czego nie potwierdza badanie EU Kids Online (Livingstone, Haddon, 2011), które wykazało brak znaczących różnic ze względu na płeć między użytkownikami portali. Według ba-

dania EU NET ADB dziewczyny częściej odwiedzają tego typu strony i spędzają na nich więcej czasu zarówno w dni, kiedy są lekcje, jak i w dni wolne od zajęć szkolnych. Ponadto w serwisach typu Facebook czy NK dziewczyny mają bogatsze grono znajomych niż chłopcy, co jest zbliżone z wcześniejszymi badaniami, z których wynika, że kobiety mają więcej znajomych na portalach społecznościowych niż mężczyźni (McAndrew, Jeong, 2012). Co ciekawe, według analiz zawartych w *Diagnozie Społecznej* (Batorski, 2011) utrzymywaniu regularnych kontaktów z większą liczbą osób sprzyja korzystanie z internetu. Brak jednak takiego związku w przypadku korzystania z Facebooka i/lub NK.

Główne powody, dla których nastolatki korzystają z serwisów społecznościowych to utrzymywanie kontaktu z innymi, nawiązywanie nowych znajomości, odrabianie lekcji oraz bycie na bieżąco z różnego rodzaju informacjami. Badania ujawniły także, że osoby spędzające na portalach społecznościowych

co najmniej 2 godziny dziennie częściej dokonują za pomocą internetu samotność niż ci, którzy spędzają na portalach mniej czasu. Może mieć to związek z częstszym wykazywaniem problemów psychospołecznych przez intensywnych użytkowników portali, co pokazały analizy zawarte w artykule. Jednakże najsilniejsza zależność widoczna jest w przypadku zachowań niedostosowanych

oraz agresywnych, a co za tym idzie również zachowań eksternalizacyjnych. Dodatkowo obliczenia potwierdziły wnioski wcześniejszych badań, z których wynika, że osoby intensywnie korzystające z portali społecznościowych częściej nadużywają internetu bądź są zagrożone jego nadużywaniem (Potembska, 2011). Niejasny jest natomiast kierunek tego związku.

Bibliografia

- Batorski D. (2011). *Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych*. W: J. Czapiński, T. Panek (red.), *Diagnoza społeczna 2011. Warunki i jakość życia Polaków*. www.diagnoza.com
- Caplan, S. E. (2003). Preference for Online Social Interaction A Theory of Problematic Internet Use and Psychosocial Well-Being. *Communication Research*, 30(6), 625–648.
- Kirwil, L. (2011). *Polskie dzieci w Internecie. Zagrożenia i bezpieczeństwo — część 2. Częściowy raport z badań EU Kids Online II przeprowadzonych wśród dzieci w wieku 9–16 lat i ich rodziców*. Warszawa: SWPS – EU Kids Online - PL.
- Lou, L. L., Yan, Z., Nickerson, A., & McMorris, R. (2012). An examination of the reciprocal relationship of loneliness and Facebook use among first-year college students. *Journal of Educational Computing Research*, 46(1), 105–117.
- Livingstone, S., Haddon, L., Görzig, A., & Ólafsson, K. (2011). *Risks and safety on the internet: The perspective of European children. Full findings*. LSE, London, EU Kids Online.
- McAndrew, F., Jeong, H. (2012). Who does what on Facebook? Age, sex, and relationship status as predictors of Facebook use, *Computers in Human Behavior*, 28, 2359–2365.
- Pantic, I., Damjanovic, A., Todorovic, J., Topalovic, D., Bojovic-Jovic, D., Ristic, S., et al. (2012). Association between online social networking and depression in high school students: Behavioral physiology viewpoint. *Psychiatria Danubina*, 24(1), 90–93.
- Potembska E. (2011). *Uzależnienie i zagrożenie uzależnieniem od Internetu u młodzieży*, Praca na stopień doktora nauk medycznych, Promotor: dr hab. Beata Pawłowska, Lublin.
- Tsitsika, A., Janikian, M., Tzavela, E., Schoenmakers, T. M., Ólafsson, K., Halapi E., Tzavara, C., Wójcik, S., Makaruk, K., Critselis, E., Müller, K.W., Dreier, M., Holtz, S., Wölfling, K., Iordache, A., Oliaga, A., Chele, G., Macarie, G., & Richardson, C. (2012). *Internet Addictive Behaviour: Statistics and Cross-National Comparison Report*, EU NET ADB.

The use of social networking sites among adolescents. The EU NET ADB research results

The vast majority of young people aged 14–17 in Poland has a profile on at least one sns and uses it on a daily basis. Social networking sites are more popular among girls. Girls are more likely to visit this kind of websites and spend more time on them than boys, both on school days and non-school days. The main reasons why adolescents use social networking sites are as follows: keeping contact with others, making new friends, doing homework, being up to date. Those who spend at least 2 hours a day on social

networking sites are more likely to overcome loneliness ($p < 0,05$) than other users. There is an association between the heavy use of social networking sites and the various psychosocial problems. The strongest association occurs in the case of rule breaking (delinquent) behaviour and aggressive behaviour. Moreover adolescent who are heavy sns users are more prone to dysfunctional internet use.

KEYWORDS:

SOCIAL NETWORKING, FACEBOOK, DYSFUNCTIONAL INTERNET USE, PSYCHOSOCIAL PROBLEMS, ADOLESCENT

CYTOWANIE:

Makaruk, K. (2013). Korzystanie z portali społecznościowych przez młodzież. Wyniki badania EU NET ADB. *Dziecko krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 12(1), 69–79.

Artykuł jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska.